

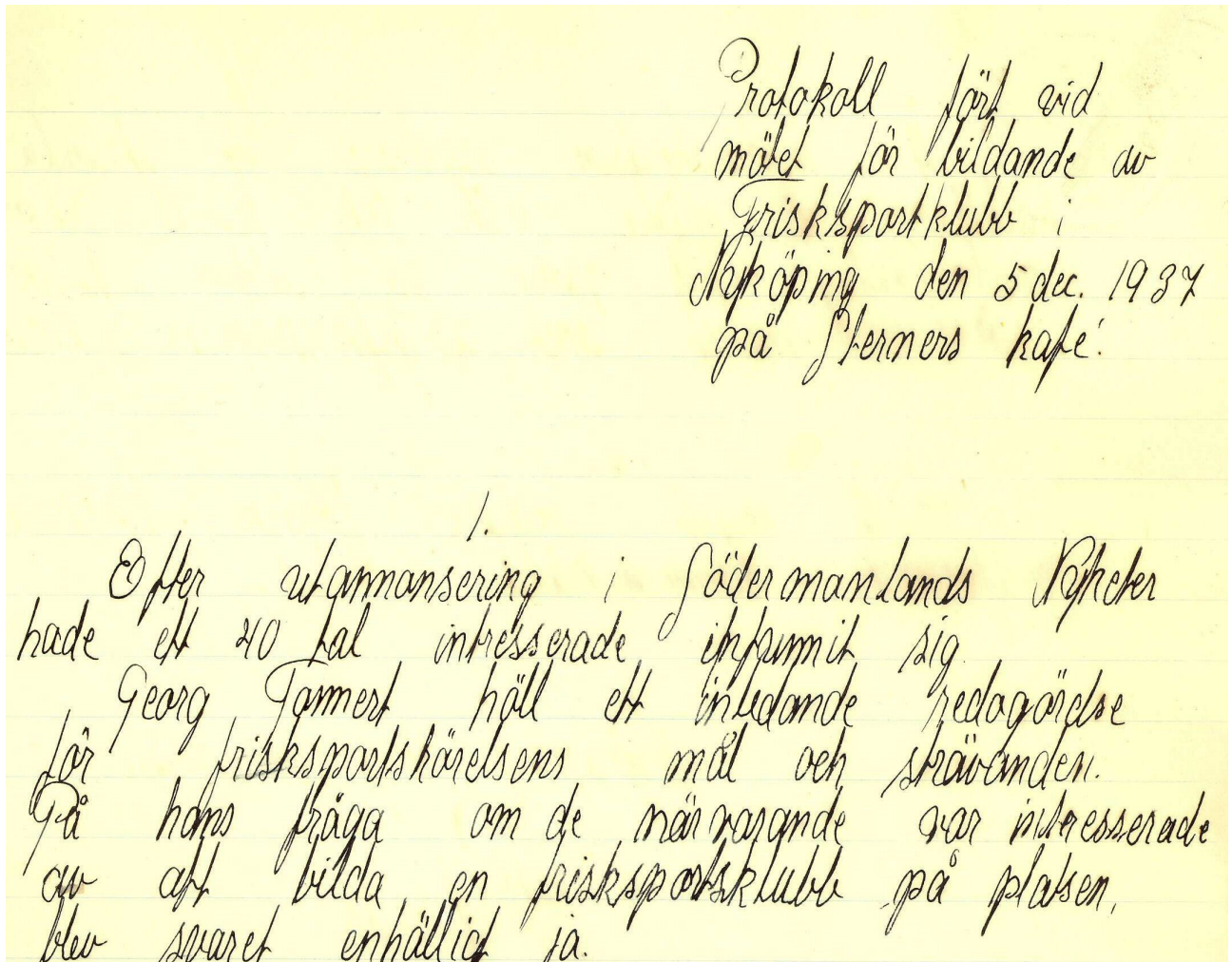
Frisksportklubben Torsvigg, Nyköping

Historien om den första frisksportklubben i Nyköping finns delvis beskriven i de två protokollböcker som finns bevarade i Nyköpings Frisksportklubbs samlingar. Dessutom finns den första (och enda?) kassaboken. Dessa böcker finns även i elektronisk form som bilder. När Nyköpings Frisksportklubb bildats 1955 fick klubben i gåva överta kassan från klubben Torsvigg, som då eventuellt legat i dvala sen 1943, då det senaste kända protokollet är daterat. (Senaste posterna i den bevarade kassaboken är från 17 jan 1942.)

Dessa protokollböcker hittades av Sven Jonsson i en byrå i en byggnad som ägdes av Nyköpings Kommun och som skulle rivras i samband med bygget av Brandkärrs bostadsområde 19xx. Byggnaden hade tidigare använts av någon förening som träninglokal.

Protokollböckerna har sedan dess förvarats bland Nyköpings Frisksportklubbs handlingar.

Bildandet steg 1

Försöken att starta en frisksportklubb i Nyköping startade 1937, genom att man annonserade efter intresserade i Södermanlands Nyheter. Den 5 dec 1937 samlades man så på Sterners kafé.

Här följer en avskrift av protokollet från det mötet, med reservation för feltolkningar av handstilen:

*Protokoll fört vid mötet för
bildande av Frisksportklubb
i Nyköping den 5 dec. 1937
på Sterners kafé.*

1.

Efter utannonsering i Södermanlands Nyheter hade ett 40 tal intresserade infunnit sig.

Georg Tammert höll ett inledande redogörelse för frisksportrörelsens mål och strävanden. på hans fråga om de närvarande var intresserade av att bilda en frisksportklubb på platsen blev svaret enhälligt ja.

2.

Georg Tammert föreslog härefter att utse en ordförande till mötets förhandlingar. Härtill blev han själv enhälligt vald. Till sekreterare till mötet utsågs Åke Andersson och till justeringsmän blevo Ola Källman och Sven Olov Johansson valda.

3.

Mötet beslöt bilda frisksportklubb i Nyköping, varvid 24 anmälde sig för medlemskap.

4.

I interimstyrelse på 3 personer valdes som ordförande Georg Tammert och som övriga ledamöter Åke Andersson och Ola Källman.

5.

Åt interimstyrelsen uppdrogs att utsända kallelse till nästa möte och härtill inkomma med förslag till namn på klubben, riktlinjer för verksamhet samt avgiftssystemets ordnande.

6.

Då inget vidare förekom förklarade ordförande sammanträdet avslutat.

Nyköping dag som ovan

Å. Andersson

Justeras: O. Källman

Bildandet steg 2

En dryg vecka senare samlades man på nytt, och bildade klubben formellt. Även detta protokoll återges i sin helhet här:

*Protokoll fört vid möte för
bildande av frisksportklubb i
Nyköping den 14/12 1937
vid läroverket.*

1.

Mötet öppnades kl 7 em i ordförandeskap av Georg Tammert som hälsade de närvarande välkomna.

2.

Härefter utsågs ordinarie ordförande samt sekreterare varvid Georg Tammert valdes till

ordförande, Åke Andersson till sekreterare. Så valdes även Ola Källman och Sven Olov Johansson till justeringsmän, Ola Källman kassör, Westling och Håkansson till styrelsesuppleanger, Erik Lindström och Birger Pettersson till revisorer.

3.

Till förslag för namn på klubben utsågs namnen Friskus, Vikingen, Atlas, Torsviggen m. fl. varvid val av namnet fick vila till nästa sammanträde.

4.

Vid diskussion om inträdesavgifter till klubben beslöts 1 kr av var nykommen medlem. Beslut fattades även för klubbens inträde i förbundet.

5.

Då intet annat förekom förklarade ordförande mötet avslutat.

Nyköping som ovan

Å. Andersson

Justeras: O. Källman

Bildandet steg 3

Medlemmar i den sålunda bildade, men ännu namnlösa klubben samlades till ett nytt möte 11 jan 1938. Det protokollet har följande innehåll:

*Protokoll fört vid
frisksportklubben Torsviggs
sammanträde å Ambrosia
tisdagen den 11 jan 1938*

1.

Mötet öppnades kl. 8.15 em, av ordf. G. Tammert som hälsade medlemmarna välkomna till sammanträdet.

2.

På grund av ord. sekreterarens frånvaro valdes undertecknad till sekreterare för mötet.

3.

Den bordlagda namnfrågan för klubben upptogs till behandling, och efter en stunds diskussion beslöt mötet att frisksportklubben skulle få namnet Torsvigg.

4.

Kassören meddelade att gymnastiken tyvärr ej kunde hållas på fredagarna i Läroverkets gymnastiksal då lokalen var upptagen. Frågan om plats för gymnastikövningarna ordnas emellertid så snart sig göra låter.

5.

Styrelse utdelade blanketter för undertecknande utav frisksportlöftet och uttalade önskvärdheterna av att de medlemmar som ej gjort detta snarast klarar av denna sak.

6.

Medlemmarna uppropades av kassören i och för inbetalning av avgifterna och antekning

av födelsedag och år samt yrke.

7.

Beslöts att tillsvidare träffas å Ambrosia såvitt lokalen är tillgänglig första fredagen i månaden kl. 8 em.

8.

Övergicks till den lekamliga spisen som utgjordes av mjölk och smörgåsar samt sedermera till mer andlig spis bestående av sång och musik. Efter att ha diskuterat frisksportarfrågor en stund avslutades mötet kl. 11.

Dag som ovan

Erik Lindström

tillf. sekr

Justerare Georg Tammert

Fortsättningen.

Trots det som beslöts enligt föregående protokoll så hölls nästa sammanträde **torsdagen** den 3 mars 1938 kl 8.30 em. Vid det mötet valdes Erik Lindström till ny sekreterare i klubben, och som revisor valdes Blomberg i stället för Erik Lindström. ”För reklamens ordnande utsågs Andersson, Wallin och Håkansson vilka ordnade för löpsedlarnas utplaceringar, i och för Frisksportens kännedom.”

Man beslöt också att ha en ”storträff” för klubben en gång i månaden, nämligen den sista söndagen i resp månad, kl. 8 fm (obs) med samling vid Östra skolan.

Mötet avslutades med smörgås och mjölk.

1938 blev ett uppbyggnadsår för klubben, när man formade verksamheten och fick slita för att få medlemmar till klubben som både sympatiserade med frisksportidealen och ville dra sitt strå till stacken både genom ideellt arbete och ekonomiskt. Detaljer om det hela finns beskrivet på annat håll i detta referat. Detta år präglades ju också av förändringar inom frisksportrörelsen på riksnivå. Verksamheten under året summeras av sekreteraren i:

Frisksportklubben Torsviggs årsberättelse 1938

Vi kunna nu se tillbaka på det första året i Frisksportklubben Torsviggs tillvaro. Vad vår nya klubb på denna tid kunnat uträtta är ej några storverk, men vi kunna med tillfredställelse konstatera att en hel del blivit gjort. Som vi veta har ju frisksporten varit populär de senaste åren, och även här i Nyköping skulle förstas intresset för denna idé utrönas. Vi de första konstituerande sammanträdena var intresset och kanske även nyfikenheten stor och man vågade hoppas på en kraftig klubb redan från början. Men det visade sig ganska snart att många av de första voro s. k. ”pappersmedlemmar”, som snart måste avskrivas. Klubben övergick alltså till att bli en mindre kärngrupp bestående av de verkligen intresserade. Nu är det ju så att föret i portgången lär ju vara

värst, och nu får vi hoppas att vår Torsvigg snart har passerat denna portgång för att kunna fortsätta i bättre före.

En av våra bättre insatser år 1938 var deltagandet i utställningen Nyköpings Ungdom. Vår monter på denna utställning skämdes ej för sig och allmänheten fingo veta at vi levde och var i verksamhet. Vidare har ordnats med föredrag om frisksporten; först talade Allan Hagberg, Stockholm, på godtemplarlokalen coh sedan Are Waerland på Läroverkets aula.

Det inre arbetet i klubben har efter bästa förmåga utarbetats enligt frisksportens idéer. Som vi alla veta har våra ekonomiska möjligheter varit mycket blygsamma och detta har gjort att vi ej kunnat få allt vi pekat på. Att det är en hel del saker som fattas är ett faktum, men detta faktum borde endast sporra till fortsatta strävanden och fortsatt arbete.

Under året har hållits 12 protokollförda sammanträden och dessutom en hel del andra sammankomster, såsom utflykter till fots och med cykel, badutflykter o. d. Särskilt kunna vi notera några lyckade tränings- och badkvällar vid Notberget i somras. Klubben har även gymnastiserat i Läroverkets gymnastiksal under Ola Källmans utmärkta ledning. På grund av ogynsamma omständigheter måste tyvärr dessa gymnastiktimmar upphöra men vi hoppas att de kunna återupptagas till en kommande säsong. Klubben har som vi veta valt ombud till Nyköpings gymnastikkommitté och vunnit inträde i denna.

Frisksporten såsom folkrörelse är ju relativt ny och man kan konstatera att intresset omkring dessa ideella strävanden har varit mycket påtaglig. Ännu har nog inte det stora flertalet människor i vårt land fått en riktig uppfattning om det storartade program som frisksporten innesluter, men alla tecken tyda på att det här är fråga om en framtidens stora rörelse.

Då vi nu ställa våra platser till årsmötets förfogande tacka vi för det gångna årets samarbete och kamratskap.

Nyköping den 10 febr. 1939

Georg Tammert

Erik Lindström

ordf.

sekr.

Ola Källman

kassör

Denna verksamhetsberättelse framlades vid årsmötet 10 februari 1939. Ett årsmöte vars protokoll innehåller följande mening som avslutning:

Ett femton-tal medlemmar, alltså en stor medlemsprocent, voro närvarande på mötet.

År 1939 fortlöpte med färre protokollförda möten och verksamheten verkade i huvudsak bestå av gymnastik och promenader.

Nedgången

Under 1940 så minskade tydligen aktiviteterna drastiskt. Det enda mötet i protokollboken är från årsmötet i april.

1941 så hade man ett möte 7 november då man nämnde att man haft ett protokollfört möte i mellanperioden, men att det inte inskrivits i protokollboken. Det mötet var också fåtaligt besökt, och inget av större intresse avhandlades heller på detta möte så man beslöt att inte vidare kommentera det. Vid mötet konstaterades att verksamheten varit så gott som nedlagd sedan förra mötet. Man beslöt då enhälligt att fortsätta verksamheten i form av en kamratförening "tills intresset blivit större"..

Vid ett möte 28 november bordlade man förslaget till stadgar för den nya föreningen.

På 4-årsdagen av klubbens bildande, f5/12 1941 hölls ett möte. Protokollet återges här i sin helhet:

*Protokoll fört vid Kamratföreningen
Torsviggs sammanträde hos R.
Trygg på föreningens fyraårsdag
fredagen den 5/12 1941.*

§1.

Ordf. R. Trygg förklarade mötet öppnat och hälsade de närvarande välkomna.

§2.

Föregående mötes protokoll upplästes och godkändes.

§3.

Då inga nya medlemmar fanns att anteckna återstod på dagordningen endast stadgarna.

§4.

Det av styrelsen, i samarbete med Enock Sundström som representant för medlemmarna utarbetade förslag till stadgar föredrogs. Förslaget kunde efter en kort principdiskussion enhälligt antagas i oförändrat skick.

§5.

Mötet var denna gång för föreningens förhållanden talrikt besökt i det att åtta medlemmar hade infunnit sig.

§6.

Ordf. förklarade mötet avslutat varefter en promenad på c:a 6 km företogs i bitvis ganska uppdriven takt.

Justeras:

Rune Trygg

Dag som ovan:

Åke Johnsson

Sekr.

Nystarten

Ett knappt år efter föregående möte inleder man en ny protokollbok och försöker göra en nystart. Så här kan man läsa:

Protokoll fört vid Frisksportklubben Torsviggs första möte efter det en större ansträngning gjorts för att återuppliva arbetet för Frisksportens idéer i Nyköping. Mötet hållet Söndagen den 15 November 1942.

Vid mötet närvaro:

Martin Dristhig, Sven Johannesson,

*Olle Johansson, Sven Modén,
Fritz Strömqvist och Enock Sundström*

§1.

Mötet öppnades av Fritz Strömqvist, som hälsade de närvarande välkomna och föredrog ett av honom själv utarbetat förslag till dagordning, vilken godkändes.

§2.

Till funktionärer under mötet valdes:

*ordförande: Fritz Strömqvist
sekreterare: Enock Sundström*

§3.

Mötet beslutade om bildande av en frisksportklubb som skulle återupptaga den gamla klubbens arbete och även fortsätta med namnet Torsvigg.

§4.

På förslag av Martin Dristhig beslöt mötet välja en interimsstyrelse bestående av 3 st. samt 2 revisorer. Valda blevo; till Interimsstyrelse

*ordförande: Fritz Strömqvist
sekreterare: Enock Sundström
kassör: Sven Modén
till revisorer: Martin Dristhig och Olle Johansson.*

§5.

Förslag om anslutning till Svenska Frisksportförbundet var uppe på behandling. Samtidigt kom även stadgefrågan upp, men alltsammans bordlades tills dess detta blir aktuellt på nytt.

§6.

Såsom tidningsombud för klubben utsåg mötet Martin Dristhig, som fick i uppdrag att "ta" hem 25 ex. av Tidningen Frisksport per vecka, att säljas av medlemmarna.

§7.

Nästa möte beslöts hållas fredagen den 20 november kl 8 em. med samling utanför Konsumbaren. Sven Modén fick i uppdrag ordna lokal.

§8.

Kassabok, Protokollsbok och Medlemsmatrikel, beslöt mötet, skulle eftersändas från Svenska Frisksportförbundet.

§9.

Som intet vidare förelåg tackade ordföranden för visat intresse och förklarade mötet avslutat.

Fritz Strömqvist

*Dag som ovan:
Enock Sundström*

Ytterligare ett mötesprotokoll finns bevarat från 1942, nämligen det enligt ovanstående beslutade mötet 20 november 1942, som kom att hållas på Kafé A. J. K. Vid detta möte bordlade man än en gång frågorna om klubbstadgar och anslutning till förbundet. Däremot beslöt man att bilda en studiecirkel inom klubben, med hjälp av A.B.F:s lokalavdelning. Mötet beslöt också att man skulle

försöka få Windmark till Nyköping under hans planerade turné i januari 1943. Den här turnén blev inställd, så det är oklart om det blev något Nyköpings besök för Agne Windmark (bl a redaktör på tidningen Frisksport, och förespråkare för en sund kost, med grovt bröd och rågmjölsgrot som viktig ingrediens).

Årsmötesprotokollet 1943 är påskrivet av sekreteraren, men inte justerat. Detta protokoll är det sista spåret av klubben, förutom den allra första posten i den nystartade Nyköpings Frisksportklubb kassabok för 1955. Den posten är daterad 28 nov 1955 och specificerar under rubriken "Gåvor" "Från F.K. Thorsvig" beloppet 37:93. Detta är med största sannolikhet det som återstod av FK Torsviggs kassabehållning, som överlämnats till klubbens efterträdare.

Medlemsinfo

Klubben bildades i december 1937 i närvaro av ca 40 intresserade. 24 av dessa anmälde sig för medlemskap. Till och med mars 1938 hade totalt 16 personer betalat inträdesavgiften 1 kr. 1 april 1938 var det så dags för den första kvinnliga medlemmen Vera Lindgren. Under resten av 1938 inkom ytterligare 6 st inträdesavgifter à 1 kr. Klubben skulle alltså enligt detta då ha 22 medlemmar, förutsatt att ingen lämnat klubben.

Förutom inträdesavgiften så debiterades månadsavgifter (månatlig medlemsavgift) på 25 och 50 öre (barn resp vuxna?). Under 1938 inkom 112 månadsavgifter à 50 öre och 20 st à 25 öre. Under 1939 så inkom 100 månadsavgifter à 50 öre och 25 st à 25 öre.

För att finansiera verksamheten ytterligare så betalade man dessutom träningsavgifter (för inomhusgymnastiken?). Under jan-juni 1938 inkom 70 st träningsavgifter à 30 öre.

Men man tyckte att medlemskap ibland kunde var nog så viktigt även utan avgift. I ett protokoll från juli 1938 kan man läsa följande:

För att tillkännagiva vår vilja att samla alla åldrar inom frisksporten föreslog undertecknad (Erik Lindström) att klubben skulle kalla vinterbadaren och hedersmannen Ludv. Andersson till hedersledamot. Mötet beslöt att styrelsen skulle taga hand om och ordna denna sak.

På hösten 1938 så var några möten dåligt besökta, något som man fann olika anledningar till, såsom vackert väder och att annonseringen under rubriken "Idrottsekreterarna" i tidningen fått en olycklig placering. Man utlyste ett extra möte till 7 oktober 1938, som man skickade personliga kallelsekort till samtliga medlemmar. Denna påminnelse gjorde verkan och sammanträdet blev "välbesökt". Mötets mening var att samla medlemmarna till höstens och vinterns arbete. Mötet blev tydligen en blandning av råfst och rättating och mer pragmatiska försök att hålla liv i verksamheten, för paragraf 3 lyder sålunda:

Frågan om våra medlemmars intresse för klubben samt Torsviggs existensmöjligheter upptogs till behandling och inleddes av ordf. Han påpekade det sorgliga i att det första intresset tycktes ha svalnat hos många, men att det gällde för oss att i alla fall gå på, för att man inte skall få se den lilla Torsviggen själv dö. Han talade vidare om det föga hedrande i att en frisksportare gick med cigarett i mungipan och det ännu mer opassande i att begagna sprit. Ordf. lutade åt den åsikten att restriktioner i detta hänseende borde införas i klubben.

Efter ordf:s inledning följde en intressant och givande diskussion angående de för oss aktuella frågorna. Det framhölls att vi på grund av svårigheter att skaffa lokal och redskap förlorat många av de från början intresserade. Men samtidigt kan man konstatera att de som endast räkna på sådana förmåner redan från början knappast ha det rätta intresset för själva frisksportidén.

Ola Källman ansåg det hopplöst att endast ett fåtal skulle sköta det löpande arbetet och faktiskt få dra de andra vid öronen för att få dem med. Undertecknad (sekr. Erik Lindström) var ej pigg på restriktioner inom klubben, då det givetvis skall vara en hederssak för en grabb eller tös,

som vill kalla sig frisksportare, att hålla sig från spriten och tobaken.

Vidare behandlades frågan om de gamla och det nya förbundet. Undertecknad uttalade önskvärdheten av att vi anslöt oss till vårt förbund för att få en fastare bakgrund i vårt arbete. Efter att ha dryftat saken fattade klubben det beslutet att vi skulle avvakta ytterligare en tid för att se utvecklingen av det hela. I övrigt fick diskussionen utgöra svar på de frågor som behandlats.

Vid sidan av försöken att få klubben att växa så fick man tydligen ibland det motsatta problemet. Det hängde antagligen ihop med att man ofta valt att förlägga klubbens möten på stadens caféer. Så här står det i §2 i protokollet från 20 november 1942:

Ordföranden uppläste Svenska Frisksportförbundets ändamålsparagraf och Frisksportlöftet – främst därför att en utomstående person hade infunnit sig av eget intresse. Personen ifråga gav det svaret att han ej trodde sig kunna uppfylla alla krav som stod uppställda mellan honom och Frisksportrörelsen, varefter han så småningom avlägsnade sig.

Under 1940 så debiterade man i stället halvårsavgifter och årsavgifter. Man fick detta år in 4 helårsavgifter och 2 halvårsavgifter. Medlemsavgiften bestämdes till 2 kr om året vid årsmötet 1940. Medlemmar under 16 år betalade ingen avgift. Vidare beslöt man vid detta möte att inte driva in resterande avgifter.

November 1941 beslutade man att månadsavgiften skulle vara 1 kr, resp 25 öre för medlem under 16 år. 4 medlemmar betalade full avgift under november och december. Dessutom betalades 2 månadsavgifter à -:25.

Under 1942 slutligen betalades 2 st avgifter à 1 kr och 1 st à 25 öre för januari, 1 st à 1 kr och 2 st à 25 öre för februari, 2 st à 25 öre för mars och 1 st à 25 öre för april.

Med ledning av dessa uppgifter hade klubben 15-20 betalande medlemmar 1938-1939. 1940 verkade antalet ha sjunkit till 5-6 st. 1941 återstod 6 betalande medlemmar och 1942 började med 5 medlemmar för att sedan minska till 0. Notera dock att det sista mötet 1941 enligt protokollet bevisades av 8 st medlemmar.

Den nystartade klubben fastställde medlemsavgiften till 50 öre per månad, alternativt 6:- kr per år.

Verksamheten

Gymnastik

Gymnastiken var nog en väsentlig del av verksamheten. Problem med tid och plats för den återkommer flera gånger i protokollen. Under mötet 1 april 1938 så påpekade ordföranden att man snart kunde börja träna utomhus ”på en plats vid Nyköpingsån mitt för Oxbacken”. Det visade sig sedan att denna plats ej var lämplig eftersom det bland annat skulle medföra kostnader för klubben, varför annan lösning valdes (se nedan under ”Kant”).

På ett möte 5 aug 1938 konstaterades att klubbens kassa ej varit så stark att man kunnat köpa träningsredskap (se mer nedan under ”Kant”). men under samma möte anteckandes följande:

Resonerades om att snarast gå i författning om inköp av en del träningsgrejor.

I kassaboken kan man se att man i oktober har köpt en st medicinboll à 6:75. Och i protokollet från mötet 21 oktober skriver man: *Klubben kunde notera förvärvet av en medicinboll och den användes nu med glädje på onsdagarna.*

Sommartid så hade man gymnastikträning utomhus. Övriga delen av året hade man svårt att hitta ledig gymnastiklokal på lämplig tid. Två gånger konstaterades i protokoll att den tid man planerat

använda redan var uppbokad av någon annan. Därför beslöt man i september 1938 att annonsera efter lokal i Södermanlands Nyheter och Södermanlands Läns Tidning. Den ena annonsen kostade 2:50, den andra 2:10 enligt kassaboken.

I oktober meddelade ordförande att läroverkets gymnastiksal var förhyrd på onsdagskvällarna på samma tid som föregående vinter. Man beslöt att gymnastiken skulle börja onsdagen 12 oktober.

Man hade också fått en inbjudan till medlemskap i Svenska Gymnastikförbundet. Ett sådant medlemskap hade kunnat medföra fördelar i form av anslag och dylikt. Menklubben kunde inte reflektera på denna inbjudan, *emedan antalet aktiva gymnaster för vinnande av medlemskap skall vara minst 15.*

Georg Tammert och Ola Källman representerade klubben i Nyköpings Gymnastikkommitté.

1939 inleddes utan att man hade tillgång till någon gymnastiklokal. Det hela var nog delvis en ekonomisk fråga, ty följande målände beskrivning görs av den nytillträdde sekreteraren vid sammanträdet 3 mars 1939 hemma hos Rune Trygg (det var premiär för sammanträde hemma hos någon i klubben):

Tog Erik Lindström till orda och meddelade att han förfärdigat en sparbössa, och han föreslog att klubbmedlemmarna i den skulle spara pengar för att i en framtid kunna lösa lokalfrågan. Förslaget bifölls och v. ordf visade sig vara så frikostig att han genast nedlade fem enkronor, som mycket klangfullt slog i bössans botten, och vilka alltså blev grunden. Bössan skall vara plomberad och åtföljas av vidhängande teckningslista. Rune Trygg och Åke Johansson fingo i uppdrag att handhava bössan.

Vid mötet 26 maj 1939 kom den goda nyheten att klubben erhållit ett anslag på kr 24:44 från Gymnastikkommittén. Man beslöt att dessa pengar skulle användas för inköp av redskap för gymnastiken. Några sådana inköp kan man dock inte se under 1939, förmodligen för att man då inte hade någon lokal att hålla till i.

Vid samma möte skriver man:

Diskuterades lokalfrågan för gymnastiken. Styrelsen fick i uppdrag att ordna den, antingen ha den gamla lokalen kvar och försöka få en lämpligare dag, eller också försöka få Ö. Folkskolans gymnastiklokal.

Liksom året innan så hade man dock verksamhet utomhus under sommaren. Så här skriver man i samma protokoll:

Beslöts att klubbmedlemmarna skulle samlas vid Släbro för bad och träning varje måndags- och torsdagskväll och vid Strandstuviken på söndagarna under den kommande sommaren.

Hösten 1939 var lokalfrågan för gymnastiken uppe till diskussion igen. Nu beslöt man medlemmarna skulle vara med på **Spiks** gymnastikövningar i Östra Folkskolan.

Promenader

1 april 1938 föreslås att man skall försöka värva nya medlemmar genom att locka med folk på "våra" promenader. Man föreslog också att man skulle ordna träningspromenader även en kväll varje vecka. Det blev torsdagar "kl. ½ 8". Det framgår inte när de andra promenaderna ägde rum, men det verkar alltså ha varit någon gång under helgen.

Vid mötet 11 nov 1938 kan man läsa under paragraf 3:

Framkom förslag om att utflykter skall företagas i mesta möjliga utsträckning. Beslutades att företaga en marsch till Uggelstugan i Runtuna söndagen den 20 nov. Antecknas i protokollet att utflykten blev mycket lyckad. Ett 10-tal medlemmar deltog i densamma.

Vid årsmötet 10 februari 1939 beslöts att anordna träningspromenader tisdagskvällar med samling kl 7. *Meddelande om promenaderna återfinnes i "Idrottssekreterarna" på måndagarna.*

23 oktober 1939 anordnade man en utflykt till Runtuna, och 19 november till Mårten Jonsson, Tystberga.

På mötet med den pånyttstartade klubben 20 november 1942 så beslöt man att starta med promenader varje fredag kl 8 em, med samling utanför Konsumbaren. årsmötet 1943 beslutade sedan att fortsätta med promenader på fredagar, nu med start kl. 7.

Kanot

Man sysslade uppenbarligen med kanotpaddling också. Det omnämns i juni 1938 då man diskuterade var man skulle förlägga klubbens sommarträning. Valet stod då mellan Släbro och Notberget, där kanotisterna förespråkade det senare. Resultatet av denna diskussion blev attmåndagarnas bad och träning förlades till Släbro och fredagarnas till Notberget.

I ett tillägg till protokollet av 8 juli 1938 står det:

Utom förhandlingarna på detta möte antecknades i protokollet att träningskvällarna vid Notberget visat sig slå väl ut. Många kanotister intressera sig för dessa träningskvällar och bidraga till att förhöja det hela.

I mötet 5 aug så togs förhållandena vid Notberget upp i en egen paragraf (nr 7):

I föregående protokoll omnämndes att träningskvällarna vid Notberget om fredagskvällarna varit i allo lyckade. Den största förtjänsten härför får man tillskriva våra kanotintresserade medlemmar, som givetvis äro i sitt rätta element i dessa farvatten. Men även våra övriga medlemmar ha vrit med dæute, och det har varit bra stämning och god kamratanda. Som vi alla känner till har klubbens kassa ej varit så stark att några träningsgrejor kunnat anskaffas, men då man har en bra slätt invid vatten som är skapligt bör resten ordna sig själv och som lyckligt bevis härför ha vi minnet av sommarvarma trevliga fredagskvällar vid Notberget.

Ekonomi

Den överväldigande största delen av klubbens intäkter bestod av de ovan beskrivna inträdes-, månads- och träningsavgifterna. Utgifterna bestod huvudsakligen av hyra för gymnastiksal, men också annonser i Södermanlands Nyheter, inköp av kontorsmateriel och gymnastikutrustning. De senare rörde sig dock om mindre summor.

I februari 1938 tog man ett lån på 37:75 för att betala hyra för gymnastiksal på 37:75. Lånet återbetalades sedan 6 april samma år. I oktober 1938 så betalade man återigen en räkning på 37:75 för hyra av gymnastiksal. Dessutom betalade man detta år 6:75 för en medicinboll.

I protokollet från mötet 8 juli 1938 kan man läsa i §3:

Kassören meddelade till allmän glädje att klubbens kassa visade en behållning på 42 kr, och denna för våra förhållande vackra summa kom oss att tänka den djärva tanken att kunna anskaffa egen lokal till hösten.

Man hade dock tydligen problem med att få in avgifter från de tidigare så entusiastiska medlemmarna. \$5 i samma protokoll lyder:

På grund av att en del av de från början antecknade medlemmarna visat dåligt intresse för klubben

och inte betalt sina avgifter på länge beslöts att göra en rensning i medlemsförteckningen och på så sätt få fram en trupp av verkligt intresserade frisksportare. Ola Källman fick i uppdrag att tala med några av de skolkande för att taga reda på anledningen till frånfället och ev. kunna intressera dem igen.

På den nystartade klubbens årsmöte 1943 så rapporterade kassören ”att kassabehållningen var Kr: 56,68.”

Förhållandet till övriga delar av frisksportrörelsen

De nyanslutna medlemmarna uppmanades att snarast underteckna blanketten med frisksportlöftet som de blev tilldelade.

Man uppmärksammade Are Waerlands (Känd författare och föreläsare men mest känd som förgrundsfigur inom frisksportrörelsen, som bland annat ”lanserade” kruska och lakto-vegetabilisk kost i Sverige) föreläsningsturné 1938 och försökte få till stånd en föreläsning av honom i Nyköping. Man planerade alternativt för en bussresa till en föreläsning i Stockholm tisdag 17/5 samma år. Tydligen fick man löfte om ett föredrag i Nyköping, som dock inte kom till stånd i slutändan. Så här står det i protokollet från 3 juni 1938:

”På grund av att Ares föredrag i Nyköping för tillfället blev inställt åsamkades klubben ett par onödiga utgifter, dels för inträdesbiljetter till föredraget och dels för en annons i Södermanlands Nyheter. Mötet beslöt att kräva föredragsturnéns arrangörer på kostnaden för annonsen.”

Men till hösten tog man tydligen nya tag och i den 9 december 1938 anteckande man:

Diskussion om Waerlands föredrag, som hölls fredagen 2 dec. å Läroverket. Ordf. meddelade att det hade sålts 113 biljetter, samt att en summa på 54 kr återstod sedan omkostnaderna betalats. Beloppet översänt den 3 december (till Are Waerland).

Vid mötena läste man ofta upp artiklar från tidningen Frisksport. Den 11 nov 1938 så var det en rapport skriven av en norsk frisksportare som besökt frisksportklubben Spänst i Arvika, som också innehöll en del synpunkter i kostfrågan.

Kostfrågor diskuterades uppenbarligen mycket på mötena, även om inte så mycket konkret skrevs i protokollen. Ett undantag är ett möte i oktober 1938 man beslöt att försöka övertala något bageri i staden att göra en grovlimpa, som man då skulle avsmaka på ett kommande sammanträde. Och i protokollet från 9 dec 1938 kan man läsa som paragraf 8:

Mjölk och choklad intogs och så var det spännande ögonblicket kommet, då den första ”Torsvigslimpan” avsmakades. Den befanns vara mycket bättre än de vanliga bagerilimporna, men kunde dock inte jämföras med Skåne-Maja. Efter en stunds samtal om div. klubbangelägenheter avslutades mötet.

Vid sammanträdet 5 mars sammanfattades försöket att få en lokalt bakad grovlimpa så här:

Diskuterades Torsvigslimpan varvid framkom att de prov, som hittills kommit klubben tillhanda ej ansågs kunna tillfredställa klubbens anspråk på en frisksportlimpa.

Svenska Frisksportförbundet

Vid bildandet av klubben 14/12 1937 så beslöt man att klubben skulle anslutas till förbundet. Man beslöt att ”till försäljning hemtaga förbundsmärken och cykelvimplar”, men något resultat av denna verksamhet kan man inte se i kassaboken. Se vidare nedan.

1938 års årsläger (riksläger) var förlagt till Norrköping (invid Glan) och man uppmanade till deltagande där för intresserade.

Man tog också upp frågan om den schism som blossat upp inom förbundet detta år, som man också kan läsa om bland annat på Svenska Frisksportförbundets hemsida. Jag citerar här §5 i protokollet från Frisksportklubben Torsviggs sammanträde å Kafé A.J.K. fredagen 3 juni 1938:

Schismen som uppstått inom Frisksportförbundet upptogs till behandling. Brytningen började med meningskiljaktigheter i tidningsfrågan, varvid förbundet framställde krav på att få vara med och redigera tidningen. Då samförstånd på denna punkt ej kunde ordnas beslutade förbundet att starta en ny tidning, och detta beslut blev orsaken till den egentliga brytningen. De två grupperna äro således Frisksportförbundet å ena sidan och Are Waerland, som ämnar bilda ett Allnordiskt frisksportarförbund, å den andra sidan.

Ordf. uppläste en skrivelse från förbundordf. vari frågan belystes. Därefter följde en intressant diskussion vari flera av medlemmarna yttrade sig. Full enighet rådde om huvudpunkterna i våra strävanden, fastän meningarna voro delade i en del detaljfrågor. Mötet enades om att klubbens arbete under inga förhållanden skulle bli lidande, oavsett hur denna sak utvecklade sig. Beträffande Are Waerlands föredrag beslöts att avvakta till hösten då vi bättre kunna bedöma situationen.

Vid sammanträdet den 8 juli 1938 så diskuterades förhållandet gentemot Frisksportförbundet. Tydligt hade man ännu inte gjort slag i saken och anslutit sig. Så här står det i protokollets paragraf 4:

Ett digert cirkulär innehållande nya stadgar för förbundet framlämnades i och för granskning av kassören. Därefter blev det en stunds meningsutbyte huruvida vi skola ansluta oss till förbundet eller ej. Det framkom att man från förbundshåll ej äro särdeles förtjusta i vårt isolerade arbete. Mötets mening tycktes vara att vi skola ansluta oss till förbundet i höst, men något beslut i frågan fattades ej.

I paragraf 7 från samma protokoll kan man vidare läsa:

Ordf. uppläste en skrivelse från förbundet ang. provision å ringar, vimplar, nål- och dräktmärken. Förbundsstyrelsen meddelade däri att man beslutat att under vissa förutsättningar lämna klubbarna 20% rabatt å dessa saker.

I protokollet från 5 aug 1938 kan man som paragraf 4 läsa följande mening:

Utdelades blanketter för inträde i Frisksportförbundet.

Kanske innebar det att intresserade själva fick söka medlemskap individuellt?

I september 1938 läste man upp en artikel som Are Waerlund skrivit med anledning av att han bildat ett nytt ”konkurrerande” förbund. I artikeln skriver Are att utvecklingen är helt normal och att rörelsen vinner i styrka och utbredning, förutsatt att de olika medlemmarna ej glömma det stora gemensamma huvudsyftet. Artikeln slutar med orden: ”Genom att bygga om oss själva bygga vi även om världen.”

Som framgår av citatet under ”Medlemsinfo” så uppsköt man vid ett möte 21 okt 1938 anlutningen av klubben till Frisksportförbundet i avvaktan på vad som skulle ske pga bildningen av det nya förbundet.

Frågan om det nya förbundet ”Allnordisk Frisksport” dök upp på flera möten, då man studerade artiklar i frågan i tidningen Frisksport.

Ernst Vestling föreslog 9 dec 1938 att de som önskade inträde i Allnordiska Frisksportförbundet skulle skicka in gemensam anmälan, men inget beslut om detta fattades under mötet.

Vid årsmötet 12 april 1940 beslöts att klubben tills vidare ej skall anslutas till något förbund.

Vid nystartmötet 15 november 1942 så aktualiserades frågan om anslutning till Svenska Frisksportförbundet direkt, men bordlades då. Man beslöt dock att beställa 25 ex av Tidningen Frisksport per vecka för försäljning av medlemmarna. Dessutom bestämdes det att man skulle

rekvirera kassabok, protokollbok och medlemsmatrikel från Svenska Frisksportförbundet.

Vid årsmötet 1943 så beslöt man att söka inträde för klubben i Svenska Frisksportförbundet. Man beslöt också att rekvirera 100 klubbmedlemskort, 250 kontingentmärken och 20 afficher. Eftersom protokollet från detta årsmöte är det sista dokument som är bevarat från klubben så är det osäkert hur det gick med anslutningen till förbundet.

Tidningen

Klubbens medlemmar sålde åtminstone periodvis tidningen Frisksport till allmänheten. Tidningen var också en ständig anlitad källa till inspiration och underlag för diskussioner medlemmarna emellan.

Möteslokaler

Man träffades ofta på något av stadens caféer: Sterners Kafé, Ambrosia, Kaffé A.J.K.,

Andra platser är Nyköpings läroverk, Östra skolan, Notberget (vid skogsbrynet) samt ”hos Rune Trygg, Fruängsg 23”.

Annat

Allsång och annan musik stod ofta på programmet efter styrelse- och andra möten. Dessutom förtärdes vid dessa tillfällen i allmänhet smörgåsar och mjölk. Vid ett tillfälle slog man på stort med landgång och choklad. Och vid ett möte med den nystartade klubben 1942 kan man läsa:

Efter sedan Mjolk, vatten, bullar och lyxbröd inmundigats bland mötesdeltagarna, och intet övrigt förelåg till behandling, tackade ordföranden för visat intresse och förklarade mötet avslutat.

Vid och efter mötena förekom ofta högläsning av prosa eller poesi. Exempelvis så kan man läsa i protokollet från 3 mars 1939:

Föredrog Sven-Gunnar Trygg på ett mycket förtjänstfullt sätt ”Ensamt skidspår” av Bertel Gripenberg.

(han hette i själva verket Bertel Gripenberg) samt:

Uppläste kvällens ordf. artikeln ”Kolar-Preit??” av Bergus?? ur tidningen Frisksport och Frluftsliv.

Medlemmarna i klubben undertecknade i oktober 1938 en skrivelse ställd till stadsfullmäktige från stadens idrottsbetonade föreningar angående byggandet av ett Idrottens hus.

Man ordnade också ett föredrag av Allan Hagberg, Stockholm i samband med G.K. Fylking, något som satte spår i Torsviggs kassa genom att G.K. Fylking fick en fordran på kr 11:83 på Torsvigg efter detta evenemang. Detta vid en tidpunkt då man hade kr 2:90 i kassan! Denna skuld redovisades på årsmötet 10 februari 1939. Som nästa punkt på det så samlade man in medlemsavgifter, vilket resulterade i följande protokollanteckning:

Kassören förrättade uppbörd av förfallna avgifter. Medlemmarnas ekonomiska ställning tycktes för dagen vara god ty uppbörden inbringade för klubben en vacker och välbehövlig slant.

Denna slant visar sig vara 32:25, vilket resulterade i att det i slutet på februari trots allt återstod 6:12 i kassan, sedan man också betalt räkningar till Södermanlands Nyheter och Björkmans Fotomagasinet..

Personer som figurerar i protokollen

Ahlberg	Föreslog ytterligare motionspromenader april 1938.
Lennart Andersson	Ny medlem från nov 1941. Revisor för kamratföreningen 1941-
Åke Andersson	Sekreterare 1937-1940
Andersson	reklam, affischering mars 1938-1940
Georg Bergkvist	Ny medlem från nov 1941.
Ellert Björklund	styrelsesuppleant april 1940-
Lennart Blomberg	revisor mars 1938-1940
Sven-Göran Carlsson	Sekreterare april 1940-
Martin Dristhig	Deltog i nystarten 1942. Revisor från nystarten och 1943. Tidningsombud 1943.
Nils Eliasson	Ny medlem från nov 1942.
Torsten Forsman	Ordförande april 1940-
Sven Håkansson	Styrelsesuppleant 1937-, vice ordf. april 1938-1940
Håkansson	reklam, affischering mars 1938-1940
Åke Jonsson	styrelsesuppleant och indrivningsman 1939-1940. Ombud för tidningen Frisksport 1939-. Del av kamratstyrelsen 1941-
Åke Johnsson (samme som ovan?)	Ny medlem från nov 1942. Revisor 1943.
Sven Johannesson	Deltog i nystarten 1942. Styrelsesuppleant 1943.
Olle Johansson	Deltog i nystarten 1942. Revisor. Protokollsekreterare i styrelsen 1943.
Sven Olov Johansson	Justeringman vid bildandet
Ola Källman	Kassör 1937-1940, ledare motionspromenader och gymnastik. Revisor april 1940-
Karl Gunnar Lindberg	Revisor 1939-1940.
Georg Lindblom	Ny medlem från februari 1943. Styrelsesuppleant 1943.
Vera Lindgren	Först kvinnan i klubben, 1 april 1938. Vice sekr. 1939-
Erik Lindström	Revisor 1937-mars 1938, Sekreterare mars 1938-1939. V ordf. 1939-1940
Sven Modén	Deltog i nystarten 1942. Kassör i interimsstyrelsen och styrelsen 1943.
Åke Nilsson	Del av kamratstyrelsen 1941-.
Sydov Oskarsson	Ny medlem från nov 1942.
Birger Pettersson	Revisor 1937-1938, vice sekr. april 1938-1939. Sekreterare 1939-1940
Fritz Strömqvist	Deltog i nystarten 1942. Ordf i interimsstyrelse och 1943 års styrelse. Dessutom korrespondenssekr 1943 och ledare för studiecirkel.
Enock Sundström	Medlem i föreningen till 1941 då han begärde utträde. Deltog i nystarten 1942. Sekr i interimsstyrelse.
Georg Tammert	Initiativtagare och ordförande 1937-1940. Revisor april 1940-
Rune Trygg	styrelsesuppleant och indrivningsman 1939-. Ombud för tidningen

	Frisksport 1939-. Kassör april 1940-1941. Del av kamratstyrelsen 1941-.
Sven-Gunnar Trygg Wallin	Deklamerade ”Ensamt skidspår” 1939. Styrelsesuppleant april 1940-reklam, affischering mars 1938-
Ernst Westling	Styrelsesuppleant 1937-1939. Begärde och beviljades utträde ur klubben vid årsmötet 1940.

Frågor

Var ligger **Notberget** där man hade utomhusövningar under sommaren 1938, samt klubbmöte 5 aug 1938?

Vad (eller vem) var **Spik** som hade gymnastikövningar i Östra Folkskolans lokaler?

Anslöts klubben till Svenska Frisksportförbundet?

Levde verksamheten vidare i någon form under perioden 1943-1955?

Innehållsförteckning

Bildandet steg 1.....	1
Bildandet steg 2.....	2
Bildandet steg 3.....	3
Fortsättningen.....	4
Nedgången.....	5
Nystarten.....	6
Medlemsinfo.....	8
Verksamheten.....	9
Gymnastik.....	9
Promenader.....	10
Kanut.....	11
Ekonomi.....	11
Förhållandet till övriga delar av frisksportrörelsen.....	12
Svenska Frisksportförbundet.....	12
Tidningen.....	14
Möteslokaler.....	14
Annat.....	14
Personer som figurerar i protokollen.....	15
Frågor.....	16